

[Niels Helveg Petersen.]

udnyttedes til persontransport. Der er en egentlig afgiftsreform i dette, og det radikale venstre medvirker gerne dertil. Ændringerne skønnes at ville indbringe ca. 100 mill. kr.

Forhøjelsen af taksterne kan ikke direkte betragtes som en finanspolitisk stramning. De vil ganske vist stort set have den samme virkning, men deres begrundelse er bl. a. den, at forhøjelse under alle omstændigheder ville være nødvendig for at give dækning for øgede omkostninger.

Præmieobligationslånet på 100 mill. kr. er begrundet i, at det tidligere præmieobligationslån er udsolgt. Det har været handlet til gode kurser, og der synes således at være et vist behov for obligationer af denne særlige type.

Om karakteren af de foreslåede indgreb skal jeg kun sige, at det radikale venstre har den overbevisning, at man blandt de muligheder, der forelår, har udvalgt områder, der ikke har socialt uheldige sider. Afgiftsforhøjelser på disse områder har ikke været gennemført i nogen tid, og Danmark er hverken med hensyn til vægtafgifter eller benzinpriser førende i forhold til andre lande. Disse to synspunkter har været afgørende for det radikale venstre i valget af de midler, der skulle anvendes i den nuværende situation.

Ud over at man ved denne buket eller ved disse foranstaltninger skaber større indtægter for staten, gennemføres besparelser på mellem 200 og 250 mill. kr. Det radikale venstre kan give tilslutning hertil, men vi er meget vel klar over, at det kan komme til at gøre ondt på visse områder, når disse besparelser skal gennemføres. Vi mener dog, at det var nødvendigt og rimeligt, at også de offentlige budgetter måtte bære en del af byrden, når der skulle foretages en stramning.

Der gøres nu fra oppositionens side et forsøg på at påstå, at den ganske misere skyldes afviklingen af obligationsrationeringen. Man overser ganske, at obligationsrationeringen medførte betydelige ulemper, så betydelige, at de ikke ville være heldige at bære i lang tid.

Endvidere vil jeg pege på, at afviklingen af lånekøen skred frem uden vanskeligheder indtil det øjeblik, da renten i udlandet var

steget så meget, at vor rente var bragt ned i underkanten. Da det skete, opstod vanskelighederne, men indtil da vil jeg minde om at obligationsmarkedet selv havde opsuget en betydelig del af det ekstra udbud af obligationer, som rationeringens ophævelse gav anledning til. Det var ikke tilfældet til den danske rente som sådan, der svigtede, men stigningen i den udenlandske rente, der kom til at skabe problemer.

Om dette er der videre at sige, at indførelse af obligationsrationering på dette tidspunkt formentlig ville være aldeles virkningsløs. Det tager tid, før den virker. I øvrigt vil jeg henvise til, at afviklingen af forhåndslåne i realkreditinstitutionerne vil betyde, at bankerne i de kommende år kommer til at bære en betydelig større del af byggeriets finansiering. Der sker herved en betydelig lettelse af obligationsmarkedet. I alt regnes der med i vismandsrapporten, at bankerne vil få beslågt udlån på ekstra 3 milliarder kr. som følge af denne ændring. Det svarer til mellem 1 og 2 års normal stigning i bankernes udlån. Det vil give en virkelig lettelse, at forhåndslångivningen nu afvikles.

Men dermed er de mere vidtrækkende og langtrækkende strukturproblemer i det danske realkreditsystem ikke løst. Jeg vil gerne undertrege vismandsrapportens udtalelse om, at en varig løsning vil forudsætte mere gennemgribende reformer. Jeg forstår, at man arbejder med dette spørgsmål, og jeg vil gerne stærkt tilskynde til, at arbejdet fremmes mest muligt. Hvis jeg har forstået det ret, så er det sådan set ikke realkreditkommissionen, som behandler disse spørgsmål. Den behandler, så vidt jeg er orienteret, mere problemer om de enkelte realkreditinstitutioners område og virkefelt, men ikke så meget disse grundlæggende strukturelle problemer. Jeg forstår imidlertid, at man i regeringen arbejder med metoder til at få hele spørgsmålet undersøgt.

Politisk set er stillingen til de foreliggende lovforslag allerede gjort ganske klar. Vi ved, at socialdemokratiet ikke agter at medvirke til forslagene gennemførelse. Det beklager jeg, men det kan ikke komme som nogen større overraskelse. Socialdemokratiet har jo, siden partiet fik tildelt oppositionsrollen, forbløffende hurtigt lært at se bort fra de bebrejdelser, som striber af